

Twintigers op zoek naar zichzelf

romans • recensie

Wim Vogel

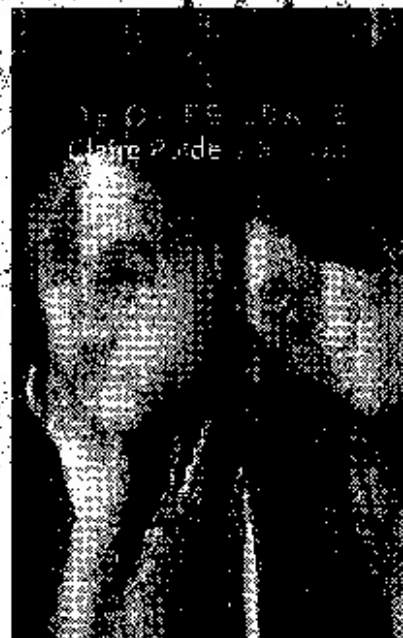
'De eenling' door Cathelijn Schilder. Uitgeverij Veen. Prijs: €14,95. 'De onfeilbare' door Claire Polders. Uitgeverij Balans. Prijs: €16,90.

Twee debutanten, twee jonge vrouwen, twee romans en twee pogingen inzicht te krijgen in een wereld die voor veel twintigers heel wat harder en verwarrender is dan zij in hun uitgerekte adolescentie verwacht hadden. Cathelijn Schilder (1980) zet zo'n na-puberende en onzekere studente goed neer in *De eenling*. Claire Polders (1976) is veel pretentiever in *De onfeilbare*.

Cathelijn Schilder kent haar beperkingen en kiest ervoor in een lichte, tragikomische stijl, vol understatement en relativeringen het tobbige doen en laten van een studente te analyseren en te inventariseren. Claire Polders wil veel meer. Zij stelt filosofische vragen: wat is het verband tussen volwassen worden en door middel van leugens de wereld naar je hand proberen te zetten? Be-

staan er vaste waarden? Is het lot allesbepalend of zijn we in staat dat te venen op drijfzand te verankeren, en daardoor onze koers zelf te bepalen? Het lijkt een generatie die het buitengewoon heeft getroffen. Welvaart alom, mogelijkheden genoeg, zelfs haar ouders zijn van na de oorlog. Als er één generatie is die niet het recht lijkt te hebben ongelukkig te zijn, is het die uit de jaren zeventig en tachtig. En toch: vooral jonge vrouwen komen steeds vaker in conflict met zichzelf als ze proberen te voldoen aan de eisen die de samenleving stelt. Niet voor niets is depressie bij de hoofdpersonen in deze debuten niet onbekend.

Cathelijn Schilder laat in *De eenling* in drie afdelingen (Vroeger, Nu en Later) zien hoe de achttienjarige studente Elian steeds meer verdwaald in een schemergebied. Voor het eerst langdurig gescheiden van haar tweelingzus ('Anna: allesvreter, allesweter, allesbeter.'), ervaart ze tot haar verbijstering dat ze, zonder die zus, niet weet hoe ze met de mensen, de wereld, laat staan met zichzelf moet omgaan.

Ze heeft het idee dat ze haar moeder de laatste jaren harder nodig heeft dan toen ze nog een baby was. Ze vereenzaamt, geeft haar studie Ne-

derlands in Utrecht eraan en leidt al snel een leven vol vluchtige seksuele contacten, caféwerk en steeds minder goed weten wat ze wil.

Wat deze inventarisatie van een paar jaar depressief zijn, toch zo smaakelijk maakt is de opgewekte, cabaretseke en meestal licht cynische toon waarop Schilder de zieligheid van haar personage verwoordt. De thematiek is mager, de intrige nihil, - een egel in je tent wordt zodoende al snel een hoogtepunt -, maar de stijl vergoedt veel. Nu nog een wat ruimere thematiek.

Bewonderenswaardig is wat Claire Polders met haar eerste boek presteert. Een slimme en doordachte structuur, intrigerende personages, een wezenlijke, wat cerebrale thematiek. Haar hoofdpersoon, de vierentwintigjarige Amber Braam, wordt geacht na haar studie klaar te zijn voor de sprong in de grotemensenwereld. Door haar hobby, het fotograferen van mensen, is ze er al achter dat mensen zich verschuilen, hun echte gezicht niet zo maar laten zien. Die hobby groeit in de roman uit tot de metafoor van haar ontwik-

kelingsgang.

Cleo, een Nederlandse vrouw, ontmoet in Parijs, krijgt van de onschuldige Amber alle ruimte haar mentor te worden, iemand die haar New York, de wereld dus, en de mensen daarin laat kennen. Dat dat mentoraat op leugens is gebaseerd, dat de ontdekking daarvan kwetsend en confronterend is, laat onverlet dat die leugens Amber wel brengen waar ze wil komen. Ze leert de wereld kennen maar leert tegelijkertijd dat die wereld niet zonder maskers kan.

De waarheid die ze in haar jeugdige naïviteit én rationaliteit het liefst met hoofdletters schreef, kan ook zij maar beter inruilen voor woorden, woorden en woorden want de waarheid bestaat niet. Elke waarheid moet immers vertaald worden in woorden. Zelfs haar foto's laten uiteindelijk meer van haar zelf zien dan van de persoon van wie ze de foto maakt. Het is een pijnlijk maar noodzakelijk inzicht dat Amber verwerft: wie in de wereld wil geraken, zal het initiatief moeten nemen die wereld naar zijn hand te zetten.

Claire Polders schreef met *De onfeilbare* een intrigerend, ernstig en ambitieus boek. Een goed debuut behoort dat ook allemaal te zijn. Wat meer luchtigheid, iets meer relativeren, de nu totaal ontbrekende humor komen wel met de jaren waarin ze de wereld nog net iets meer naar haar hand zal durven zetten zonder al haar onzekerheden in te ruilen.